

PREDSTAVLJAMO PREDSEDNIKE SKUPŠČIN IN IZVRŠNIH ODBOROV SIS

● SAMOUPRAVNA INTERESNA SKUPNOST ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

SLAVKO PUŠ, predsednik skupščine SIS za vzgojo in izobraževanje se je rodil leta 1928 v Ljubljani. Sedaj stanuje na Zaloški c. 83, kot vodja kadrovske službe je zaposlen v Žitu. V svojem podjetju je znan družbenopolitični delavec, saj je bil med drugim predsednik delavskega sveta in upravnega odbora, dve mandatni dobi sekretar ZK podjetja in član raznih komisij, ki jih zahteva politično delo v podjetju.

Kot je politično deloval tudi na občinskem nivoju, in je bil član kadrovske komisije ZK pri občinskem komiteju, v pretekli mandatni dobi pa tudi član občinske konference ZK Moste-Polje.

— Ali ste kot družbenopolitični delavec že delali na področju izobraževanja?

„Narava mojega dela v podjetju je, da ob kadrovanju gledam tudi na izobrazbo, ki naj jo ima naš bodoči delavec. Istočasno pa se moram vprašati, kaj je bilo storjeno, da je kandidat do te izobrazbe prišel in kaj nam še manjka, da bo izobrazba dostopna vsakomur in da bo tudi boljša. V podjetju imamo program izobraževanja, ki je zaradi specifičnih potreb povezan z različnimi zunanji institucijami.

Na občinskem nivoju se srečavamo z mnogo širšimi problemi, ki pa včasih še niso usklajeni. To bo potrebno urediti tu, nato pa še na republiški ravni. Mislim, da bomo morali tudi tu pripraviti načrt in prek informacij občanom povedati, kakšni problemi so na področju izobraževanja. Teh niti ni tako malo.“

Inž. EDO ULČAKAR je predsednik izvršnega odbora SIS za vzgojo in izobraževanje. Rojen je bil leta 1937 na Vevčah in tam tudi sedaj stanuje. Zaposlen je v Papirnici Vevče kot vodja premaznega oddelka. Do sedaj je bil med drugim tudi predsednik delavskega sveta, predsednik komisije za uveljavitev ustavnih določil, predsednik planinskega društva, član sekretariata ZK v Papirnici itd.

Zaradi specifičnosti svojega dela v Papirnici Vevče — saj je inženir kemije in dela v operativni — do sedaj ni imel opravka z delom, ki ga čaka v SIS za vzgojo in izobraževanje, kljub temu pa je kot družbenopolitični delavec sprejel funkcijo predsednika izvršnega odbora te SIS.

— Po vašem dosedanjem delovanju sodeč, še niste seznanjeni z delom, ki vas čaka kot predsednika izvršnega odbora SIS za vzgojo in izobraževanje. Kako boste opravljali to funkcijo?

„Res do sedaj nisem delal na tem področju, poznam pa način organiziranosti takih institucij, saj že več let delam kot politični delavec v podjetju. Se pa pri vsakem začetku pojavijo težave — predvsem organizacijske — a teh ne manjka ne pri nas ne pri katerikoli SIS.“

— In kakšno delo vas čaka?

„Predvsem bomo morali uskladiti potrebe posameznih KS že na občinski ravni. Tu se pojavljajo različne zahteve, ki pa so prav gotovo odraz stanja v posamezni KS. Te

bomo morali najprej uskladiti, šele nato moramo naše občinske potrebe uskladiti z republiškimi. To ne bo lahko, saj so razhajanja glede na večjo raznolikost potreb še večja kot v občini. Ne vem, kako bomo to usklajili z načrtom izobraževanja, ki pa je za vso Slovenijo enak. Tudi materiala, ki bi nas seznanjali s tem, ne dobimo ali pa ga dobimo prekasno in vse delamo na vrat na nos. Res je, da smo šele na začetku uveljavljanja sistema, ki smo ga lansko leto izglasovali in sprejeli, toda zdi se mi, da smo bili vendarle premalo pripravljeni nanj. Dejstvo pa je, da delo v izobraževalni skupnosti ne bo lahko, saj povsod primanjkuje izobraževalnih zavodov in delavcev v tej veji dela zaradi nizkih osebnih prejemkov že sedaj primanjkuje.“

● SAMOUPRAVNA INTERESNA SKUPNOST ZA OTROŠKO VARSTVO

BOGDAN FAJON je predsednik skupščine za otroško varstvo. Rodil se je v Zadvoru, od lanskega leta pa stanuje v Polju. Dela kot novinar-urednik na RTV Ljubljana.

Poleg svojega poklica, ki je že tako družbenopolitično angažiran, je še našel čas za politično delovanje zunaj svojega kolektiva. O otroškem varstvu v občini Moste-Polje pa je dejal:

„Malo prekratka je še moja mandatna doba, da bi v potankosti podal podoben stanja na področju otroškega varstva. Dejstvo pa je, da se od vseh ljubljanskih občin najbolj širi naša. V okviru ljubljanske regije smo začeli reševati stanovanjsko problematiko in ugotovili, da je za naselitev najbolj prikladna prav naša občina zaradi že dosedanje in planirane industrije. Zato smo šli v solidarno gradnjo velikega števila stanovanj, kot npr. v Štepanjskem naselju, Novih Jaršah in drugod, kar še pripravljajo. To se pravi, da se v našo občino množično priseljujejo ljudje iz drugih občin. Ob tem pa nismo solidarni, da so problemi, ki se pojavljajo s prihodom novih ljudi, tudi

skupni in ne samo stvar naše občine. Popolnoma smo ob teh gradnjah pustili vnmear npr. vzgojnovarstvene zavode.

Tako smo se glede tega znašli domala na začetku.

Problem je tudi v tem, da smo s samoprispevkom, za katerega so gla-

sovali tudi v naši občini, zagotavljali ureditev otroškega varstva. Na tej podlagi je občan tudi pristal na samoprispevek. Če bi vedel, da bo tako, kot je sedaj — ali bi glasoval zanj?

Tu se pojavlja tudi politični moment, ki ga bo treba upoštevati.

Potrebna je enotna akcija v okviru Ljubljane, kajti breme novih naselitev ni mogoče prenesti le na občino Moste-Polje. Medtem ko ponekod že uvajajo celodnevno šolo, v naši občini pa niti v dveh izmenah ne bomo mogli zagotoviti osnovne šole. Ze po doslej znanih podatkih bo za približno 300 otrok na naši občini primanjkovalo prostora.

Zaradi porasta števila prebivalcev so podobni problemi tudi v otroškem varstvu in v vzgoji nasploh, ki je prav gotovo eno od ključnih vprašanj v naši občini.

To so problemi, s katerimi se soočata tudi naša SIS in so gotovo med ključnimi problemi naše občine. Še enkrat pa poudarjam: brez solidarnostne akcije tako naših občanov kot mesta v celoti ne bomo mogli rešiti problemov, ki sem jih naštel.“

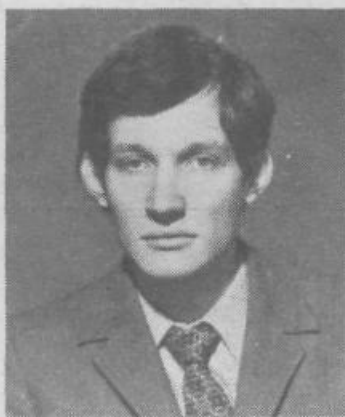
Predsednik izvršnega odbora SIS za otroško varstvo je 29-letni ALES GOLJA, doma iz Most, sicer pa profesor na VI. gimnaziji v Mostah.

Do sedaj je politično deloval predvsem pri mladinskih organizacijah. Od leta 1964, ko je postal član ZK, pa je bil med drugim tudi sekretar osnovne organizacije ZK na gimnaziji, kjer dela.

— Kako in kaj dela vaš izvršni odbor in kaj ima v načrtu?

„Sedaj smo v fazi izdelave akcijskih programov za leto 1975. Pripraviti pa se moramo tudi na srednjeročni in dolgoročni program, ki ga nujno potrebujemo, če hočemo sploh kaj delati. Izvršni odbor se bo zavzel za to, da bo otroško varstvo vsaj v ljubljanski regiji enotno. V nasprotnem primeru bo prišlo do nesoglasij, ki jih bodo ta nasprotja nujno pogojevala. Kljub temu, da ima vsaka SIS velike pristojnosti, ne smemo dopustiti, da se te drobijo na interese posameznih SIS.

V zvezi s tem moramo biti soli-

darni z drugimi občinami. Prav zaradi tega se zavzemamo tudi za ustanovitev mestne skupščine otroškega varstva.“

— Kateri so največji problemi otroškega varstva v naši občini?

„Z uvedbo samoprispevka je gotovo omiljen največji, tj. prostorski problem; ni pa še rešen. V posameznih oddelkih otroških vrtcev je preveč otrok in premalo vzgojiteljic. Poskrbeti bo treba za boljše materialne pogoje vzgojiteljev — večji OD, stanovanja, družbeno priznanje njihovega dela itd.

Skupok teh problemov je tudi premajhen vpis mladine v vzgojiteljske šole in preveliko zapuščanje tega poklica.

Srečujemo se tudi s tako imenovanim črnim vzgajanjem, to je z vzgojo na domu za veliko plačilo pa s slabo nego, da vzgoje človeka v socialistični družbi sploh ne omenjam.

Z vsemi temi problemi se srečava poleg naše skupščine že tudi naš izvršni odbor in treba bo nekaj ukreniti, da bo kljub samoprispevku otroško varstvo kar hitreje izboljšano. Ob vsem tem moramo računati tudi na izredno povečanje števila prebivalcev naše občine in temu primerno ukrepati.“

● SAMOUPRAVNA INTERESNA SKUPNOST ZA ZDRAVSTVO

MARIJA MILORADOVIČ, predsednica skupščine SIS za zdravstvo, je bila rojena leta 1933 v Domžalah, naša občanka je od leta 1952. Po izobrazbi višja medicinska sestra je zaposlena kot samostojna svetovalka za kadrovske zadeve pri republiški komisiji za zdravstvo in socialno varstvo. Vse od prihoda v Moste aktivno družbenopolitično deluje, posebno odkar se je leta 1956 zaposlila v zdravstvenem domu Moste. Med drugim je bila tudi poslanka socialno-zdravstvenega zbora SRS, 10 let je bila predsednica društva medicinskih sester Slovenije. Veliko je delala v društvi RK in je za svoje delo prejela več priznanj. V občinskem merilu pa je bila članica komiteja ZK in drugih organizacij.

— Po vašem dosedanjem delu, tako strokovnem kot tudi političnem, bi lahko sodili, da poznate svoje delo in tudi delo, ki vas čaka kot predsednico skupščine SIS za zdravstvo.

„Mislim, da vem, kaj čaka vse skupščine SIS. Na začetku so predvsem organizacijske težave. To je

povsem razumljivo, saj prihajamo iz nekega sistema, ki je bil ustaljen in so ga bili ljudje navajeni. Sedaj pa je

kar kupček nove terminologije, ki boga občane. Prav gotovo pa se bomo tudi tega privadili. Težave vsebinske narave pa bodo ostale in tem

se je treba povsem posvetiti. Naša skupščina ima dokaj olajšano delo s tem, da je strokovno službo naše SIS sprejela skupnost zdravstvenega zavarovanja, ki nam že pri začetku veliko koristi.

Do sedaj smo imeli dve seji, ki sta bili bolj ali manj konstituirani. Izvolili smo vse organe, potrebne za nemoteno delo skupščine. Sprejeli pa smo tudi samoprispevni sporazum od občinske pre regionalne do republiške zdravstvene skupnosti. Naslednje seje bodo gotovo bolj delovne in pri tem nas čaka veliko dela, saj so zdravstveni domovi, predvsem v Mostah problem, ki ga bomo morali rešiti kar v najkrajšem času. Enako je z otroškim dispanzerjem. Število naših občanov se je izredno povečalo, zdravstvo pa je zaostalo in naša osnovna skrb bo, kako vsem tem ljudem zagotoviti dobro zdravstveno službo. Tu bodo nastajali problemi, za katere še nihče ne ve, kako jih uspešno rešiti. Zato je delovanje skupščine SIS za zdravstvo izredno važna, saj navsezadnje odločamo o zdravju nas vseh.“

Naš pogovor ŽENSKA ROKA ZAKONA

Nekateri poklici so dolga leta veljali za izrecno moške, danes pa se ta domena moških v posameznih poklih vse bolj izgublja. Kar z nezaupanjem smo sedli v prvi avtobus, ki ga je vozila ženska, pa smo se navadili na to in postalo nam je nekaj samo po sebi umevnega, vsakdanjega. Z velikim začudenjem smo opazovali prvo žensko miličnico; no, danes pa jih je vse več. Tudi na postaji milice v Mostah sedaj dela pet mladih deklet in z dvema izmed njih smo se pogovarjali o tem morda še vedno ne dovolj cenjenem poklicu. „Ljudje še vedno vidijo v miličniku človeka, ki kaznuje, ne pa varuha reda in mira. Moramo povedati, da tudi mi raje opozarjamo, kot kaznujemo in se v celoti držimo načela: bolje preprečiti, kot zdraviti, sta povedali Darinka in Marija, ko smo se pogovarjali z njima. Obe, Darinka Mojzer iz Ptuja in

Marija Biro iz Šmarinj—Sapa sta se skoraj brez pomislekov prijavili na razpis za sprejem kandidat - miličnic.

„Zelo razgiban poklic in želja po pomoči drugim naju je prevzela, pa sva se odločili. Prej se nisva poznali, živeli sva daleč druga od druge, danes pa sva najboljši prijateljici,“ menita.

Darinka se je ukvarjala s padalstvom v areoklubu Ptuj. Mama ji je vedno govorila, naj se ukvarja z bolj „ženskimi stvarmi“, ona pa je hotela postati pilot. No, za to mora vsaj sto ur prebiti v jadrnem letalu. Darinka pravi, da bo uspešna, vendar sedaj tudi milice ne misli zapustiti.

Marija pravi, da je to izredno razgibano, aktivno in atraktivno delo, kjer nikoli ne veš, kaj boš delal naslednji dan. Tudi dveh podobnih primerov ne resujejo vendar povsem enako, ampak je vedno več različnih načinov.

„Zjutraj nas seznanijo z novostmi in z nalogami. Naloge nam seveda določijo samo okvirno, kajti našega dela ni moč natančno programirati. Moram reči, da imam tako veselje do svojega dela, da mi čas čisto nič ne pomeni.“

To čisto drži. Ko sem se z Marijo prvič srečal, bi morala biti že zdavnaj doma, pa je ostala kar v službi, naslednji dan pa je bila že nekaj ur pred nastopom službe na postaji.

Mnogi menijo, da zahteva njihovo delo celega človeka in da je celo moškimi večkrat zelo težko. Marija in Darinka pa pravita, da tudi kasneje, ko si bosta ustvarili družino, ne bo težav.

„Znati si moraš razporediti čas. Usklajiti je treba delo in prosti čas, pa de da.“ pravi Darinka.

Sicer pa prostega časa v pravem pomenu besede nimata. Obe sta se namreč po prihodu v

Ljubljano vključili v vrsto organizacij, kjer pridno delata. Še zlasti se ukvarjata s športom.

„Za naju je prosti čas šport in rekreacija, ne pa poležavanje ali posedanje v zakajenih gostilnah.“

Marija je članica delovne skupnosti in članica splošne delegacije, obe pa bosta v kratkem sprejeti v ZK.

Kako pa bi našim bralcem najpreprosteje opisali svoj delovni dan? Recimo, da pride do prometne nesreče, kaj mora storiti miličnik?

„S tovarišem greva na kraj nesreče. Če pride do kake telesne poškodbe, nudiva prvo pomoč, še prej pa pokličeva reševalce. Potem zbirava podatke in pregledava dokumente, če pa sumiva, da je kdo od udeležencev v nesreči vinjen, odrediva alkotest in pregled krvi. Potem se prično meritve. Tudi na radovednejše morava paziti, saj se lahko zgodi, da obstaja nevarnost, če se, recimo, prevrne tovornjak-cistema, ki prevažata gorivo ali eksplozivno snov. Sploh pa morava reči, da nas občani sedaj gledajo povsem drugače

kot v začetku. Malce so se navadili, pa tudi me smo se že toliko izkazale, da nam vedno bolj zaupajo. Tu pa tam pa še vedno pade kaka opazka.“

Ko sem se pripravljala, da bi ju slikal, sem prosil, da bi se ognili pelerini, ker so mi, priznati moram, kar všeč. Pa sta povedali, da so sicer pelerine res prikupne, da pa so zelo nepraktične.

„Kar predstavljate si, kako je, če moramo na križišče. Veliko bolj praktičen je plašč, in v kratkem jih bomo dobile.“

Morda je katera izmed naših bralk zainteresirana, da bi postala miličnica. Kaj jim svetujete?

„Imeti mora veselje do poklica, pa naj se kar oglasi na najbližji postaji milice. Pogoj je le, da ima srednjo ali srednjo strokovno izobrazbo in da ni mlajša od sedemnajst let.“

Naš pogovor bi se najbrž še nadaljeval, pa smo se morali raziti. Čakalo ju je delo, mi pa ju nismo hoteli ovirati. Prav prijetno je bilo kramljati z njima. Zaželimo jima veliko uspehov pri delu in pa seveda vse najboljše ob 8. marcu.

